

Maasvlakte in vogelvlucht

Morinelplevier is een bekende gast op de Maasvlakte
Foto: René van Rossum

Vogels kijken in een haven- en industriegebied

Is het de moeite waard om naar vogels te gaan kijken in een landschap vol containerterminals, distributieloodsen en rokende schoorstenen? Voor wie van struinen door duinen, valleien en bossen houdt allicht niet. Maar om vogels te kijken is de Maasvlakte, helemaal aan de westpunt van het Rotterdamse havengebied, een uitstekende plek.

Tekst: Bert van Dijk en Henk Walbroek

De Maasvlakte is in de jaren zestig van de vorige eeuw aangelegd om aan de groeiende vraag naar haven- en industrieterreinen te kunnen voldoen. Als eerste werd het Brielse Gat afgedamd zodat een meer ontstond waar zand kon worden gewonnen om de Maasvlakte op te spuiten, het huidige Oostvoornse Meer. Toen de Maasvlakte klaar was, lag er een kale, uitgestrekte zandvlakte waar geen vogelliefhebber naar toe ging. Dat veranderde in de loop van de jaren zeventig. De vlakte was ingezaaid met luzerne en graszaad en

hier en daar waren struiken en bomen geplant. De eerste vogelaars begonnen het gebied te verkennen. Ze kwamen steeds vaker thuis met verhalen over imposante trek van zangvogels en over waarnemingen van morinelplevieren, bladkoningen en draaihalzen. De Maasvlakte, sinds kort uitgebreid met Maasvlakte 2, werd een bekend en geliefd excursiedoel.

Op pad

De beste tijd om naar de Maasvlakte te gaan is tijdens de voor- en najaars-trek in de maanden april en mei en augustus tot en met oktober. Er vliegen dan veel vogels over de Maasvlakte en veel daarvan gebruiken de uitgestrekte vlakten, bosjes en duin-doornstruwelen om uit te rusten en te foerageren. Langs de Westplaat, aan de zuidrand van de Maasvlakte, loopt een pad dat omgeven is door bomen en struiken. Dit is een prima plek om trekvogels van dichtbij te bekijken. Allerlei zangvogels kunnen hier gezien worden. Rustig lopen, regelmatig

stilstaan, goed kijken en luisteren kunnen soorten opleveren als draaihals, vuurgoudhaan en in het najaar de zeldzame bladkoning. Langs deze route staan twee kijkschermen waar de Westplaat goed te overzien is. Hier zijn vaak duizenden steltlopers zoals tureluurs, bonte strandlopers, wulpen, rosse grutto's en kanoeten te zien. In het najaar zijn altijd enkele visarenden aanwezig die met hun spectaculaire stootduiken flinke vissen uit het water halen en op een paal verorberen. Ter hoogte van het baggerdepot aan de Noordzeeboulevard staat een kijkhut met een prachtig uitzicht op de Westplaat.

Vogelvallei en Slag Maasmond

Op de Maasvlakte ligt vlakbij de Westplaat de Vogelvallei, een klein meertje dat vanaf een kijkscherm aan de Prinses Maximaweg is te overzien. De zuidpunt van Maasvlakte 2 is een goede plek voor roofvogels. Er is een grote, ingezaaide vlakte die vanaf de parkeerplaatsen uitstekend is te

Met z'n bruine camouflagekleuren is de draaihals een bijzondere specht.
Foto: René van Rossum

Zeevogels tellen tijdens de zeetrek.
Foto: Hugo van der Slot

bekijken. Neem rustig de tijd om dit gebied af te speuren. Buizerd, torenvalk, havik en slechtvalk zijn hier te bewonderen, en in najaar en winter ook smelleken en ruigpootbuizerd. Met wat geluk is ook de velduil aan te treffen. Verder zijn er vaak tapuiten en soms morinelplevieren.

Natuur en industrie op de Maasvlakte.
Foto: Nico van Kappel

Op de noordwestpunt van de Maasvlakte ligt Slag Maasmond. Ten oosten van deze slag ligt een met bomen en struiken begroeide wal. Ook hier zitten veel kleine zangvogels. Met geluk en geduld maakt u in de trektijd kans om er een grauwe klauwier, klapekster of zelfs een roodkopklauwier te vinden.

Speuren over zee

Op de Maasvlakte zijn verschillende goede locaties om naar trekkende zeevogels te kijken. Dit is een van de spannendste vormen van vogels tellen. Er is amper wat voor nodig. Met een kijker (liefst ook een telescoop), opschrijfboekje en stoeltje komt u een heel eind. Gewoon een plek uitzoeken met veel uitzicht en wachten maar. Alert de lucht afspeuren, zowel hoog als laag, op naderende stippen. Het is een oefening in geduld die af en toe beloond wordt met spectaculaire momenten wanneer in korte tijd zoveel vogels langs razen dat ze bijna niet op naam te brengen zijn. Voor een beginnening kan het frustrerend zijn,

Waarschuwbord. Foto: Chris van Rijswijk / birdshooting.nl

De bladkoning laat zich in het najaar zien. Foto: René van Rossum

Scholekster in industrieel decor. Foto: Nico van Kappel

maar als je er wat langer mee bezig bent, en zeker als je kunt aansluiten bij meer ervaren tellers, blijkt het toch mogelijk om die stippen te herkennen. We kijken vanaf het moment dat het licht wordt en dan meestal enkele uren lang. Daarbij wordt van alles genoteerd.

Bij het kijken naar zeetrek gaat het de meeste vogelaars vooral om zeevogels. Soorten zoals jan-van-gent, stormvogels, pijlstormvogels, alken, koeten en roofmeeuwen staan hoog op de verlanglijstjes van veel vogelaars. Het lastige is dat deze soorten meestal ver uit de kust blijven. Alleen harde wind brengt ze binnen zichtafstand. Het moet stormachtig zijn, het liefst uit het westen of noordwesten en dan een paar dagen lang. Geen gemakkelijke condities om vogels te kijken en te herkennen.

Hoewel het hele jaar zeetrek wordt geteld ligt de nadruk in het voorjaar op de maanden maart - mei en in het najaar op augustus - november. Alle resultaten worden ingevoerd op de site trektellen.nl die samenwerkt met Sovon. De gegevens worden door verschillende instanties gebruikt voor onderzoek en toekomstige plannen voor de kust van Nederland.

Is de Maasvlakte een aantrekkelijk natuurlandschap? Nee, dat is het, afgezien van de Westplaat, niet. Maar voor trekvogels is en blijft het een gebied dat op hun route ligt en dat ze daarom gebruiken om te rusten en te foerageren. Voor wie daar van wil genieten is dit gebied zeker een bezoek waard! •

Bert van Dijk en Henk Walbroek zijn lid van de Vogelwerkgroep Voorne